

Dnes si povíme o vzniku Dvořákových písní, které jsou shromážděny pod názvem Moravské dvojzpěvy.

Antonín Dvořák působil od roku 1873 (tehdy mu bylo 32 let) jako domácí učitel hudby v rodině velkoobchodníka Jana Neffa. Kromě vyučování se také účastnil domácích koncertů – většinou doprovázel na klavír zpívající, jimiž byl Jan Neff, jeho manželka, dcera a vychovatelka mladších dětí, Marie Blažková. Zpívaly se zejména písně německého romantického skladatele Mendelssohna. To ale vlastenci Neffovi příliš nevyhovovalo, a tak jednou navrhl Dvořákovi: „Máme půjčenou Sušilovu sbírku moravských lidových písní – co kdybyste k nim vymyslel druhé hlasy a klavírní doprovod, abychom je mohli zpívat na našich hudebních večerech?“ Neff měl Moravu moc rád, narodil se tam. Dvořák nejprve souhlasil, ale později usoudil, že připisovat něco umělého k lidovým písním by se moc nehodilo, a tak ze sbírky použil jen texty (slova) a napsal vlastní melodie – dva zpěvní hlasy a klavírní doprovod.

Jan Neff byl písněmi tak nadšen, že financoval jejich vydání tiskem. Dvořák je později přiložil ke své žádosti o stipendium (peněžitou podporu) a ony zaujaly skladatele Johannese Brahmsa a vlastně tak otevřely Dvořákovi cestu do světa, pomohly mu stát se známým.

Takhle nějak mohla jedna z písní znít, když ji zpívala paní Neffová s dcerou:

<https://www.youtube.com/watch?v=GTuVius2uLI>

Zajatá

Žalo děvče, žalo trávu
nedaleko vinohradu.

Pán sa na ňu z okna dívá,
on si na ňu rukú kývá
"Šíruj, kočí, šíruj koně,
pojedeme v širé pole."

Širé pole projíždali,
až sa k děvčati dostali.

"Daj nám, děvče, daj nám záloh,
žes na panském trávu žalo!"

Dávala jim svú plachtičku,
pán ju pojal za ručičku.

"Už si, děvče, už si moje,
líbí sa mně líčko tvoje.

Tobě moje a mně tvoje,
líbijá sa nám oboje."

Ale často tyto písně zpívají i sbory:
<https://www.youtube.com/watch?v=W7P5CTpi3ns>

Holub na javoře

Letěl holúbek na pole,
 aby nazobal své vole.
 Jak své volátko nazobal,
 pod jaborečkem posedal.

Pod jaborečkem má milá
 zelený šátek vyšívá.
 Vyšívá na něm víneček,
 že ju opustil syneček.

Vyšívá na něm z růže květ,
 že ju opustil celý svět,
 vyšívá na něm víneček,
 že ju opustil syneček.

Vyšívá na něm z růže květ
 že ju opustil celý svět.

A ještě jedna:

<https://www.youtube.com/watch?v=HsPRIHvdsR8>

III. Dyby byla kosa nabrůšená

Dyby byla kosa nabrůšená,
 dyby byla votava,
 co by vona drobnó jetelinku,
 co by vona šupala!

A šupaj šupaj drobná jetelinko,
 co je mně po tobě,
 má zlatá panenka,
 co je mně po tobě,
 dys ty se mně provdala!

Co už si ze skladeb Antonína Dvořáka pamatujete?

Zvládnete doplnit poztrácená písmenka?

	U	S		L		A												
N	O			S		Ě	T		K	Á		Y		F	O		I	E
Č		R	T	A			Č	A										
	O		A	V		K	É	D	V	O				P	Ě			Y
P		L	E	D			C	E										
S	L					N		K	É	T			N					E
	O	D	N	Í														
Z	L		T			O	L		V	R								T

V tajence se dozvíte, jak se říká Dvořákovu Smyčcovému kvartetu F dur. Asi vás napadne, proč...